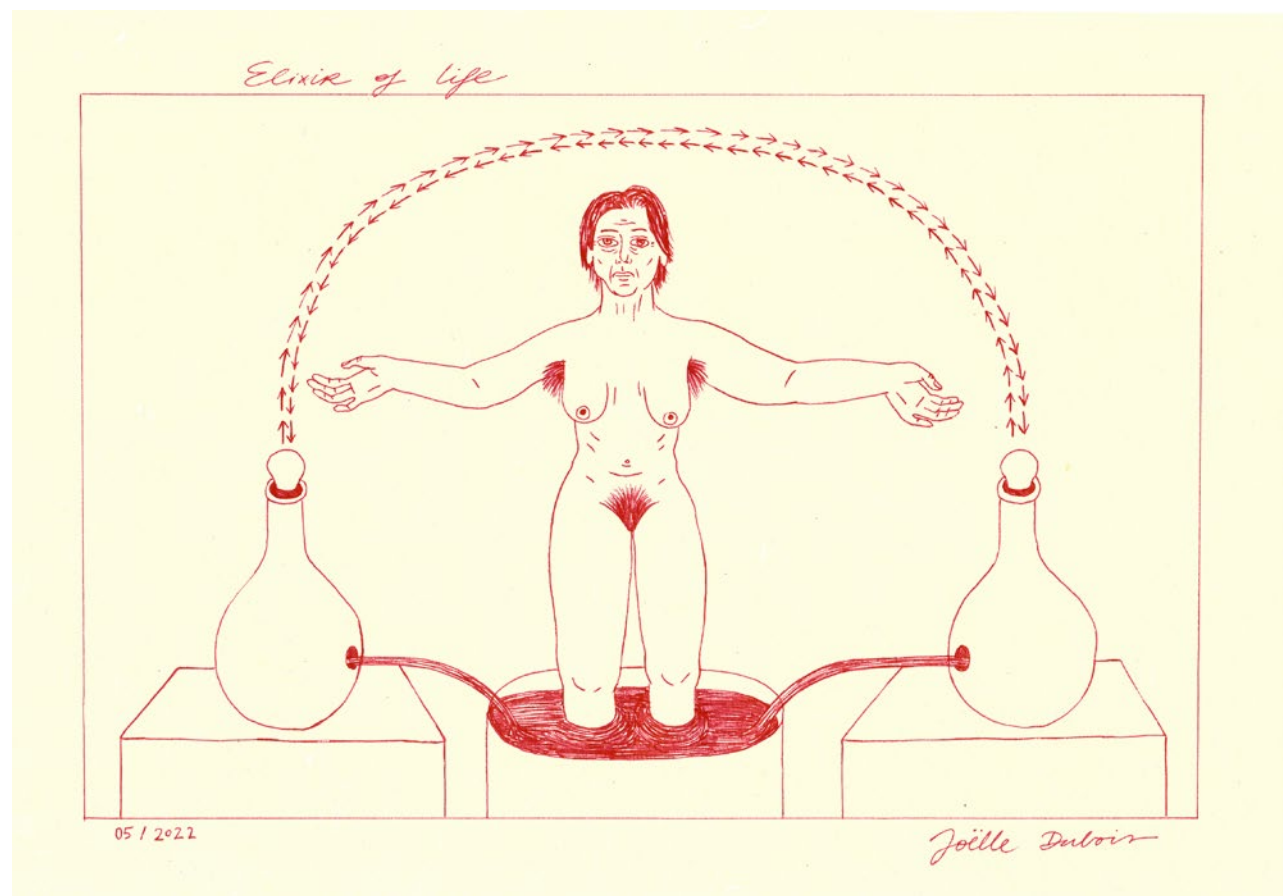

Joëlle Dubois stelt nieuw werk tentoon
in een solotentoonstelling bij Keteleer
Gallery, Antwerpen. Van 22 oktober tot
26 november 2022.

‘Het vrije gevoel dat ik ervaar
tijdens het tekenen is zalig,
het tekenen komt in vlagen.’

JOËLLE DUBOIS
*1990
Woont en werkt in Gent.
Studeerde Illustratie en Vrije kunsten
aan LUCA School of Arts, Gent.

VERS TALENT

SAMUEL LEMBA

Sommige kunstenaars bijten zich vast in een materiaal of
onderwerp en komen er niet meer van los. Anderen blijven
zich jaar na jaar heruitvinden tot hun werk onherkenbaar
veranderd is. Samuel Lemba behoort tot die laatste
groep. Gedreven door vragen rond zijn identiteit zoekt hij
vernieuwing op, in de hoop alle hokjes in stukken te breken.

Ze zeggen wel eens dat je kindertijd de rest van je leven zal bepalen. Je vergeet misschien de details, maar ze blijven onder je huid zitten, klaar om naar boven te komen op de meest onverwachte momenten. Ook het werk van Samuel Lemba - of Bodman, zoals hij zichzelf noemt - wordt gestuurd door jeugdherinneringen en hoe die hem gevormd hebben tot de persoon die hij nu is. Hij groeide op in Kinshasa, waar hij volgens zijn ouders uren kon blijven stilzitten voor de tv. In het hoofd van die rustige jongen zat nochtans een wereld aan gedachten, zeker toen hij op zijn achtste een tijdje bij zijn oom ging wonen. 'Daar, bij mijn oom, tante en hun kinderen, begon ik na te denken over de situatie waarin ik verzeild was geraakt. Ik was me er goed van bewust dat ik niet opgroeide bij mijn ouders. Ook toen ik op mijn elfde met mijn moeder in Luik ging wonen, was er veel om over na te denken. Ik voelde me aanvankelijk nogal alleen op een nieuw continent.'

De kunst van het reflecteren en observeren die hij als kind oefende, is een vaardigheid waarvoor de schilder nu dankbaar is. Toch zag de jonge Samuel zichzelf geen kunstenaar worden. Als het aan hem had gelegen, dan werd hij profvoetballer.

'Aan beide kanten van de familie heb ik ooms die kunstenaar zijn, maar dat heeft me nooit bewust beïnvloedt. Kunst nam ook niet zo'n grote plaats in bij mijn oom thuis. Voetbal wel: iedereen keek naar de matches. Het is een sport die mensen opgewonden maakt en samenbrengt. En het is een droom die toegankelijk lijkt: je koopt een bal en kan beginnen te oefenen om sterspeler te worden. Je zou die vergelijking ook kunnen maken met een blad papier en een potlood om kunstenaar te worden, maar dat is toch een droom die verder afstaat.'

Caravaggio

Dromen mogen nog zo groot zijn, soms komen er dingen op je pad waardoor je ze even opzij moet schuiven en zo misschien een nieuwe passie ontdekt. Bij Samuel gebeurde dat in 2016, toen hij een blessure kreeg. 'Dat heeft ervoor gezorgd dat ik naar binnen keerde. Vanuit vragen zoals 'hoe gaat het met mij?' en 'wat wil ik echt doen in het leven?' begon de creativiteit te stromen. Zo ben ik beginnen tekenen. Om mezelf uit te drukken.'

Nog maar zes jaar neemt Samuel een potlood of penseel ter hand. Toch was zijn werk al te zien in galleries zoals Ballon Rouge in Brussel en VCRB Gallery in Antwerpen en Knokke, mee dankzij Please Add Color. Dat platform begeleidt jonge kunstenaars van kleur bij hun eerste stappen in de kunstwereld. Anderzijds zou Please Add Colour ook niet zijn wat het nu is zonder Samuel, verzekert oprichter Kevin Kotahunyi, bij wie het interview plaatsvindt, me.

Samuel is dan ook een jonge rups die zich blijft verpoppen. Hij begon met zwart-wittekeningen, maakte daarna vooral figuratieve schilderijen met sobere kleuren en de laatste jaren vindt hij zichzelf heruit met grote, abstractere werken in energieke kleuren. 'Die eerste overgang, van tekeningen naar schilderijen, kwam doordat ik meer wilde spelen met licht en donker. Ik ben altijd gefascineerd geweest door clair-obscur, bijvoorbeeld bij Caravaggio. In schilderijen kan ik die nuances beter vatten dan in tekeningen.'

Het medium veranderde dan wel, maar zijn onderwerp bleef hetzelfde: zowel in zijn tekeningen als in zijn schilderijen spelen zwarte vrouwen de hoofdrol. Hoe je het ook draait of keert, zij zijn amper aanwezig in de kunstgeschiedenis. En Samuel wilde de taak op zich nemen om hun representatie te garanderen. Hij schilderde de vrouwen al slapend, zonnebadend, poserend, protesterend. Tot hij zich enkele jaren geleden afvroeg of het wel nodig is om als kunstenaar van kleur te focussen op zwarte personages. 'Ik begon steeds meer na te denken over wie ik ben als individu, los van mijn huidskleur. Dat heeft veel in gang gezet. Nog steeds reflecteer ik in mijn schilderijen op het lijden van zwarte mensen in de geschiedenis. Maar ik focus daarbij niet meer op de mensen zelf, wel op de omgeving die hen vormt tot wie ze zijn.'

La Cambre

Samuels artistieke metamorfoses zaten er misschien onvermijdelijk aan te komen, maar zijn studie aan La Cambre heeft hem een duwtje in de rug gegeven. Sinds hij begon aan de opleiding schilderkunst in 2018 is zijn werk sterk veranderd. De docenten hebben hem niet alleen gemotiveerd om zijn kleurenpalet te verbreden - waardoor er nu ook roze, groene, oranje, paarse en felblauwe tubes olieverf in zijn atelier liggen - ze hebben hem ook uitgedaagd om te kijken naar de diepere betekenis van zijn identiteit.

SAMUEL LEMBA

'Ik vond het opvallend dat een van mijn leerkrachten me altijd vergeleek met een oudere zwarte student, die ondertussen afgestudeerd was. Die voortdurende vergelijking zorgde ervoor dat ik in mijn werk wilde loskomen van mijn huidskleur. Er wordt van artiesten van kleur verwacht dat ze een bepaald soort kunst maken, waarin ze zich focussen op mensen van kleur. Via mijn abstractere werken probeer ik dat patroon te doorbreken en ik hoop dat ik daarmee ook andere kunstenaars kan inspireren. Dat het uiteindelijk niet meer zichtbaar is, of moet zijn, wat de afkomst van een kunstenaar is.'

Door abstracter te gaan werken, maakt Samuel het de toeschouwer niet gemakkelijker, al is dat net de bedoeling. 'Via Instagram kan ik in interactie gaan met het publiek. Dat is heel interessant. Zo kreeg ik veel meer likes toen ik mooie, zwarte lichamen schilderde dan nu op mijn abstractere taferelen. Mensen moeten daarbij meer hun hersenen gebruiken om te begrijpen wat ik wil zeggen. Dat werk biedt ook meer invalshoeken. Het is toch fantastisch dat een schilderij dat ik vanuit mijn specifieke situatie heb gemaakt, ook herkenbaar is voor iemand met een andere huidskleur op een andere plek?' →

Met net een tentoonstelling in Knokke achter de rug en expo's in pop-museum MUCE, VCRB Gallery en Omarcity op de planning, heeft Samuel het drukker dan ooit. 'Het is niet gemakkelijk om die professionele bezigheden te combineren met mijn studies. Toch wil ik dit laatste jaar aan La Cambre nog alles geven.' Hij glimlacht. 'Weet je wat het is? School is niet het allerbelangrijkste, maar in mijn familie heeft niemand aan de universiteit gestudeerd. Hoewel mijn moeder niet stond te springen toen ik naar de kunstacademie ging, hoop ik haar zo trots te maken.'

Samuel Lemba stelt tentoon:

Omarcity, Antwerpen, op 24 november 2022.

MUCE, Antwerpen, tot 30 december 2022.

VCRB Gallery, van 13 oktober tot 20 november 2022.

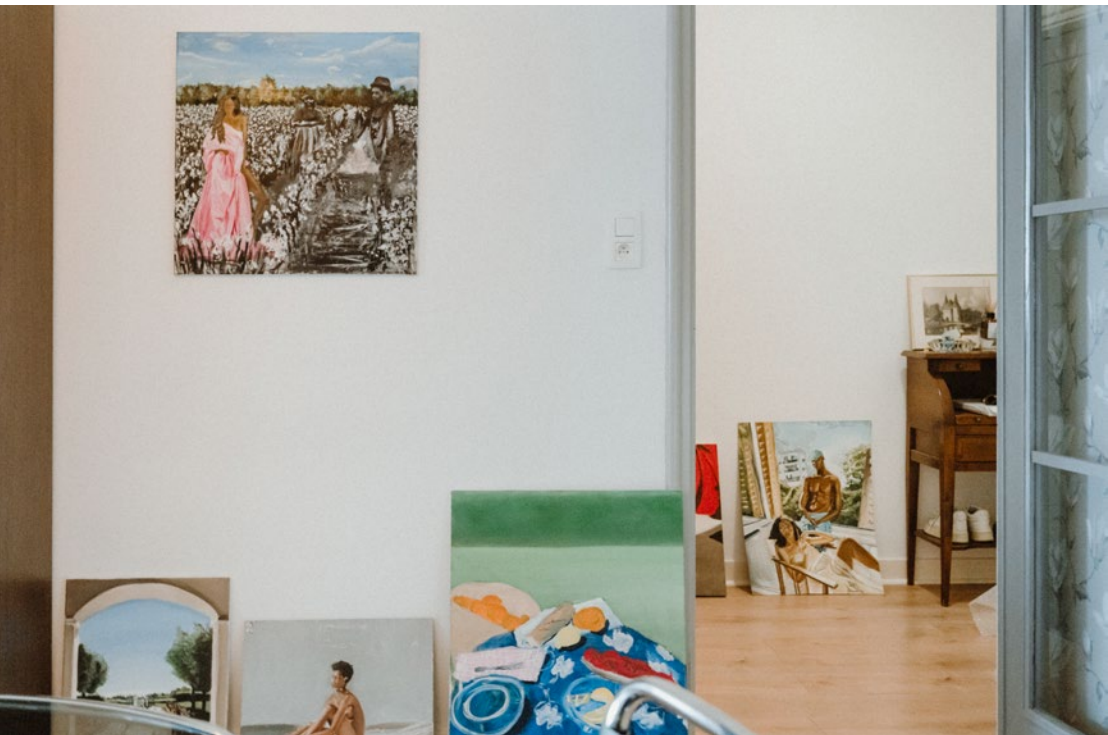
Tekst: Maya Toebat

Foto's: Evenbeeld

SAMUEL LEMBA

°1999

Werd geboren in Kinshasa, groeide op in Luik en zit momenteel in zijn derde jaar Schilderkunst aan La Cambre in Brussel. Zijn werk werd in de loop der jaren door Please Add Color geselecteerd voor meerdere tentoonstellingen.

Aan het begin van de 20e eeuw stond **Shin hanga** voor een vernieuwingsbeweging in de Japanse prentkunst. De werken weerspiegelen de modernisering die Japan doormaakte en vertolken een nieuwe esthetiek. Deze expo vormt het vervolg op de sterke Ukiyo-e tentoonstelling waar het Brusselse Museum Kunst & Geschiedenis in 2016 mee uitpakte. Een echte aanrader, dus. Van 14 oktober 2022 tot 15 januari 2023.